

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z wniosku A.M.

z udziałem J.K. i Prokuratora Okręgowego w Lublinie oraz Rzecznika Praw Dziecka
o nakazanie powrotu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej
pod opieką za granicę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 17 sierpnia 2023 r.,

na skutek skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od
prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 grudnia
2020 r., sygn. akt I ACa 422/20,

1. odrzuca skargę nadzwyczajną;

**2. znosi wzajemnie między uczestnikami koszty
postępowania przed Sądem Najwyższym wywołane
wniesioną skargą nadzwyczajną.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie
I ACa 422/20 z wniosku A.M. z udziałem J.K. i prokuratora o nakazanie powrotu
osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką za granicę
na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z
9 lipca 2020 r., sygn. akt III Ns 45/19 (pkt I) zmienił punkt pierwszy zaskarżonego
postanowienia i nakazał powrót małoletnich S.M. i E.M. do I. w terminie 14 dni
od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia; (pkt II) oddalił apelację
w pozostałym zakresie; (pkt III) ustalił, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą

koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie; oraz (pkt IV) przyznał na rzecz pełnomocnika z urzędu wynagrodzenie za reprezentowanie wnioskodawcy w postępowaniu apelacyjnym.

Prokurator Generalny skargą nadzwyczajną z 28 czerwca 2022 r. zaskarżył prawomocne postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 grudnia 2020 r., sygn. akt I ACa 422/20 w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o oddalenie wniosku o nakazanie powrotu małoletniej S.M. i E.M. do I.

Uczestniczka postępowania w odpowiedzi na skargę nadzwyczajną z 25 października 2022 r. poparła i przyłączyła się w całości do stanowiska Prokuratora Generalnego.

Wnioskodawca w odpowiedzi na skargę nadzwyczajną z 24 stycznia 2023 r. wniósł o pozostawienie skargi nadzwyczajnej bez rozpoznania, alternatywnie oddalenie skargi nadzwyczajnej w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nadzwyczajna podlegała odrzuceniu.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm., dalej: „u.s.n.”) w art. 89 i następnych, wprowadziła oraz uregulowała nowy, nadzwyczajny środek zaskarżenia, mający zapewnić zgodność z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Zgodnie z art. 95 pkt 1 u.s.n. w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do skargi nadzwyczajnej, w tym postępowania w sprawie tej skargi, stosuje się w zakresie spraw cywilnych – przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2 oraz art. 398⁹ k.p.c.

Przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym nie regulują warunków formalnych skargi nadzwyczajnej, dlatego też należy zastosować w tym zakresie regulacje zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej (a zatem także skargi nadzwyczajnej) należy m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

W poddanej pod rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego skardze nadzwyczajnej Prokurator Generalny zaskarżył postanowienie sądu apelacyjnego w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie wniosku o nakazanie powrotu małoletnich do I. Wniosek taki uznać należy za wadliwy i niespełniający wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Skarżący nie sformułował poprawnie wniosku. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości oraz oddalenia wniosku o nakazanie powrotu małoletniej S.M. i E.M. do I. Rzecz jednak w tym, że zaskarżonym skargą nadzwyczajną orzeczeniem jest postanowienie Sądu Apelacyjnego wydane na skutek apelacji. Skoro Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek o nakazanie powrotu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką za granicę, a Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone apelacją orzeczenie w ten sposób, że nakazał powrót dzieci uczestników do I. to, Prokurator Generalny winien domagać się oddalenia apelacji wnioskodawcy. Z tych wszystkich względów wniosek kasacyjny jest wewnętrznie sprzeczny i wadliwy (postanowienia Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r., I CSK 5664/22; z 18 maja 2023 r., II CSKP 1087/22).

Wskazać należy także na inne mankamenty skargi nadzwyczajnej sporządzonej przez Prokuratora Generalnego. Uprawniony do wniesienia skargi zaskarżył całość orzeczenia, przy czym z uzasadnienia skargi nadzwyczajnej wynika, że skarżący kwestionuje jedynie jego punkt pierwszy. Uzasadnienie skargi nadzwyczajnej milczy także co do interesu w zaskarżeniu pkt II postanowienia Sądu Apelacyjnego, wszak korzystnego dla uczestniczki jak i zbieżnego ze stanowiskiem Prokuratora Generalnego, nie wiadomo też z jakich przyczyn skarżący domaga się zmiany pkt III i IV orzekającego o kosztach postępowania apelacyjnego, które to orzeczenie nie krzywdzi w żadnym stopniu

uczestników postępowania przed Sądem drugiej instancji, jak również z jakich przyczyn Prokurator Generalny wnosi o pozbawienie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu za wykonaną przez niego pracę. Podkreślenia wymaga, że w zwykłym postępowaniu kasacyjnym, skarga sporządzona w powyższy sposób podlegałaby odrzuceniu *a limine* z uwagi na brak interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, tj. tzw. *gravamen*.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 95 pkt 1 u.s.n. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę nadzwyczajną.

O wzajemnym zniesieniu kosztów postępowania wywołanego wniesioną skargą nadzwyczajną Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., zgodnie z którym w razie wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka koszty procesu w postępowaniu kasacyjnym podlegają wzajemnemu zniesieniu. Powołany przepis z mocy art. 95 pkt 1 u.s.n. stosuje się również do postępowania w sprawie skargi nadzwyczajnej.

(P.S.)

[ał]